

Aktualizovaná správa o uplatnení predbežných opatrení

predložená v súlade s

článkom 46 bod 3

nariadenia Komisie č. 312/2014 z 26. marca 2014 o vytvorení sieťového predpisu na
vyvažovanie plynu v prepravných sieťach

(ďalej len "Správa")

September 2018

Obsah

1. ÚVOD.....	3
2. SIEŤOVÝ PREDPIS NA VYVAŽOVANIE SIETE.....	3
3. AKTUÁLNY STAV VYVAŽOVANIA SIETE V EUSTREAME.....	4
4. OPIS STAVU VÝVOJA A LIKVIDITY KRÁTKODOBÉHO TRHU S PLYNOM.....	5
5. VYUŽITIE PREDBEŽNÝCH OPATRENÍ	7
6. NAVRHOVANÉ OPATRENIA NA NADCHÁDZAJÚCE OBDOBIE	8
7. ZHRNUTIE.....	11

1. Úvod

Spoločnosť eustream, a.s. so sídlom Votrubova 11/A, 821 09 Bratislava, registrovaná v Obchodnom registri Okresného súdu Bratislava I, Oddiel: Sa, Vložka číslo 3480/B, IČO: 35 910 712 (ďalej len „**Eustream**“), ako prevádzkovateľ prepravnej siete (ďalej len „**PPS**“) uskutočnila v mesiaci september 2015 konzultačný proces a predložila Úradu pre reguláciu sieťových odvetví (ďalej len „**ÚRSO**“) na schválenie správu o prijatí predbežných opatrení v zmysle Nariadenia Komisie č. 312/2014 z 26. marca 2014 o vytvorení sieťového predpisu na vyvažovanie plynu v prepravných sieťach (ďalej len „**Sieťový predpis na vyvažovanie siete**“ alebo „**Nariadenie**“). Túto správu ÚRSO schválilo svojim Rozhodnutím č.0001/2015/P-PD zo dňa 15.04.2015.

Dňa 3.10.2016 predložil Eustream v súlade s článkom 46 bod 3 Nariadenia prvú aktualizáciu správy, ktorá bola následne schválená ÚRSO dňa 22. 03. 2017.

Eustream v súlade s článkom 46 bod 3 Nariadenia týmto predkladá Úradu pre reguláciu sieťových odvetví na schválenie tretiu aktualizáciu správy o uplatnení predbežných opatrení (ďalej len „**Správa**“).

Správa je predložená v lehote stanovenej Nariadením podľa článku 46 bod 3 a obsahuje náležitosti podľa článku 46 bod 1 Nariadenia.

2. Sieťový predpis na vyvažovanie siete

Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady č. 715/2009 z 13. júla 2009 o podmienkach prístupu do prepravných sietí pre zemný plyn stanovuje požiadavku pre vypracovanie sieťových predpisov pre jednotlivé oblasti stanovené príslušným nariadením, ktorých cieľom je prispievať k nediskriminácii, skutočnej hospodárskej súťaži a efektívnemu fungovaniu trhu s plynom.

Odo dňa 16. apríla 2014 je účinný Sieťový predpis na vyvažovanie siete, ktorý ukladá PPS povinnosť uplatňovať dané Nariadenie od 1. októbra 2015. ÚRSO svojim Rozhodnutím č.0001/2015/P-PD zo dňa 15.04.2015 schválilo spoločnosti Eustream uplatňovanie Predbežných opatrení podľa Nariadenia. Prvá aktualizovaná Správa bola schválená ÚRSO dňa 22. 03. 2017. V nadväznosti na konzultačný proces uskutočnený v septembri 2017 Eustream predkladá ÚRSO tretiu aktualizovanú Správu v súlade s článkom 46 bod 3 Nariadenia.

3. Aktuálny stav vyvažovania siete v Eustreame

Eustream implementoval Nariadenie počnúc 1. októbrom 2015. V nasledujúcej tabuľke je uvedené porovnanie existujúceho stavu s povinnosťami požadovanými Nariadením.

Tabuľka č. 1: Implementácia Siet'ového predpisu na vyvažovanie siete

Nariadenie	Implementácia	
užívatelia siete môžu nominovať rozdielny vstup – výstup (v prípustnom rozsahu)	Užívatelia prepravnej siete môžu nominovať rozdielny vstup – výstup, okrem prípadov, kedy by rozdielnou nomináciou bola ohrozená integrita siete.	✓
obchodné odchýlky užívateľov siete budú vyrovnávané finančne na základe marginálnej predajnej a nákupnej ceny (odvodenej od obchodov PPS realizovaných na obchodnej platforme alebo váženého priemeru cien obchodov realizovaných na obchodnej platforme)	Obchodné odchýlky užívateľov siete sú vyrovnávané finančne. Pre výpočet uplatňovanej ceny pre stanovenie denného poplatku za odchýlku sa používa cena stanovená na základe transakcií realizovaných na Vyvažovacej platforme prevádzkovej PPS alebo sa použije cena na základe cenového indexu CEGHIX obchodného miesta CEGH Gas Exchange of Wiener Börse.	✓
Zostatkové vyvažovanie obchodných odchýlok musí byť realizované prostredníctvom vyvažovacích opatrení cez obchodnú platformu, v prípade uplatnenia predbežných opatrení cez vyvažovaciu platformu alebo cez vyvažovacie služby (zásobník, flexibilný kontrakt dodávky) Nariadenie pripúšťa taktiež využitie akumulácie.	PPS zriadil vyvažovaciu platformu v súlade s Nariadením. PPS realizuje vyvažovacie opatrenia v nasledujúcom poradí priorit: - nákup alebo predaj plynu na vyvažovacej platforme, - aktivácia vyvažovacej služby, pokiaľ je zazmluvnená, - nákup alebo predaj plynu na Viedenskej burze CEGH Gas Exchange, pokiaľ to podmienky operatívneho riadenia vyvažovania dovoľujú.	✓
finančná neutralita bude zabezpečovaná prenosom výnosov / nákladov PPS súvisiacich s vyvažovaním na užívateľov siete vo forme neutralizačného poplatku	PPS zriadilo a vedie Neutralizačný účet, na ktorom eviduje náklady a výnosy za denné poplatky za odchýlku a vyvažovacie opatrenia ako aj všetky ostatné náklady a výnosy súvisiace s	✓

	vyvažovacími činnosťami. PPS pravidelne zverejňuje stav Neutralizačného účtu na svojom webovom sídle.	
informačné povinnosti PPS: <ul style="list-style-type: none"> - dvakrát denne o nameraných tokoch v prepojovacích bodoch, kde sa nepoužíva štandardný alokačný režim OBA, - informácia o predbežnej odchýlke za deň D+1 - informácia o finálnej odchýlke – v zmysle vnútroštátnych predpisov 	PPS implementoval požadované informačné povinnosti.	✓

4. Opis stavu vývoja a likvidity krátkodobého trhu s plynom

Stav vývoja a likvidity krátkodobého trhu s plynom uvádza nasledujúca tabuľka. V tabuľke sú uvedené požadované informácie v súlade s Nariadením v zmysle článku 46 bod 1a), ktoré sú potrebné pre zdokumentovanie stavu :

Tabuľka č. 2: Stav vývoja a likvidity krátkodobého trhu s plynu

Počet transakcií vykonaných na VTP a celkový počet transakcií	Eustream eviduje počet transakcií vykonaných na VTP na základe nominácií užívateľov siete pre realizáciu výmeny vlastníctva plynu, pričom za transakciu je považovaná každá denná nominácia. Počet nominácií denných k 31.12.2013 – 1 283 nominácií k 31.12.2014 – 6 280 nominácií k 31.12.2015 – 10 849 nominácií k 31.12.2016 – 18 204 nominácií k 31.12.2017 – 24 550 nominácií k 30.06.2018 – 10 363 nominácií Počet transakcií je súčasne aj celkový počet transakcií.
Rozpätie nákupu/predaj	Eustream nedisponuje informáciami o nákupe a predaji plynu na VTP okrem transakcií vykonaných na vyvažovacej platforme Vzhľadom na malý počet transakcií na vyvažovacej platforme oproti celkovému počtu transakcií ako aj vzhľadom na skutočnosť, že transakcie na vyvažovacej platforme súviseli zatiaľ výlučne iba s predajom plynu, informácia o rozpätí nákupu/ predaj nie je PPS k dispozícii.
Objem nákupov a predajov	106.886.850 MWh za rok 2015 (množstvo plynu, ktoré bolo predmetom služby Title transfer na VTP v prepravnej sieti) 168.642.174 MWh za rok 2016 (množstvo plynu, ktoré bolo predmetom služby Title transfer na VTP v prepravnej sieti)

	<p>222.429.596 MWh za obdobie 1.1.2017 – 31.12.2017 (množstvo plynu, ktoré bolo predmetom služby Title transfer na VTP v prepravnej sieti).</p> <p>71.671.636 MWh za obdobie 1.1.2018 – 30.6.2018 (množstvo plynu, ktoré bolo predmetom služby Title transfer na VTP v prepravnej sieti).</p>
Počet účastníkov disponujúcich prístupom na krátkodobý veľkoobchodný trh s plynom v určitom období	<p>Eustream disponuje informáciou o počte užívateľov siete, ktorí majú uzatvorenú zmluvu na Title transfer (realizáciu výmeny vlastníctva plynu) v prepravnej sieti.</p> <p>k 31.12.2013 – 28 užívateľov siete k 31.12.2014 – 33 užívateľov siete k 31.12.2015 – 41 užívateľov siete k 31.12.2016 – 44 užívateľov siete k 31.12.2017 – 75 užívateľov siete k 30.6.2018 – 64 užívateľov siete</p>
Počet účastníkov pôsobiacich na krátkodobom veľkoobchodnom trhu s plynom v určitom období	<p>Počet užívateľov siete aktívne využívajúcich službu Title transfer na VTP:</p> <p>k 31.12.2013 – 5 užívateľov siete k 31.12.2014 – 33 užívateľov siete k 31.12.2015 – 41 užívateľov siete k 31.12.2016 – 44 užívateľov siete k 31.12.2017 – 40 užívateľov siete k 30.6.2018 – 27 užívateľov siete</p>

V roku 2017 prišlo k čiastočnej zmene v rámci rozdelenie trhu s plynom v neregulovanom segmente trhu – dodávka plynu priemyselným odberateľom. Slovenský plynárenský priemysel a.s. (SPP) si aj naďalej udržal dominantnú pozíciu, aj napriek zníženiu trhového podielu na 50,70%. Druhé miesto v minulom roku patrilo firme MET Slovakia, a.s. s podielom 10,70% a tretie miesto patrilo spoločnosti ELGAS s.r.o s podielom 8,82%. V roku 2016 bola na druhom mieste spoločnosť innogy, a.s., tá sa však v minulom roku dostala až na štvrté miesto s podielom 6,26%.

V segmente dodávok malým podnikom bola dominancia SPP ešte väčšia, kde ako dodávateľ dosiahol až 78,89% podiel a podobne aj v segmente domácností mal podiel 66,93%.

Slovenský veľkoobchodný trh s plynom by sa dal charakterizovať ako málo likvidný trh s dominantným dodávateľom. Napriek postupnému znižovaniu trhového podielu dominantného dodávateľa vidíme tento posun ako veľmi pozvoľný s tým, že konkurenčný boj sa odohráva skôr vo zvyšnej časti trhu medzi malými dodávateľmi.

5. Využitie Predbežných opatrení

Eustream s cieľom uplatňovať Predbežné opatrenia, v zmysle Nariadenia požiadal vnútroštátny regulačný orgán o schválenie Správy o uplatnení Predbežných opatrení. ÚRSO ako vnútroštátny regulačný orgán schválilo Správu o uplatnení Predbežných opatrení dňa 15.4.2015.

Eustream požadoval prijať tieto Predbežné opatrenia, ktoré boli aj následne schválené:

- Vyvažovacia platforma;
- Prechodný poplatok za odchýlku;
- Prípustná odchýlka.

Vyvažovacia platforma

Eustream vytvoril a implementoval Vyvažovaciu platformu v súlade s Nariadením, kde Eustream je protistranou všetkých realizovaných obchodov a obchody sú vykonávané na nediskriminačnom základe – formou aukcií.

V súčasnej dobe je na Vyvažovacej platforme registrovaných 21 subjektov – protistrán. Za ostatný rok prebehlo na Vyvažovacej platforme 7 aukcií.

V nasledujúcej tabuľke je uvedený prehľad jednotlivých uskutočnených aukcií:

Tabuľka č. 3: Štatistika aukcií na Vyvažovacej platforme

Dátum aukcie	Požadované množstvo	Počet účastníkov	Index CEGHIX
6.4.2018	2 400	0	19,01
20.3.2018	2 640	0	20,18
7.3.2018	4 080	1	19,89
7.11.2017	4 080	3	19,10
26.10.2017	4 320	0	18,05
18.10.2017	4 000	7	18,70
20.5.2017	2 400	3	17,00

Prechodný poplatok za odchýlku

Prechodný poplatok za odchýlku bol implementovaný nasledovne.

Uplatňovaná cena v EUR/MWh pre stanovenie Poplatku za negatívnu dennú odchýlku sa určí ako vyššia cena z týchto dvoch cien:

(i) najvyššia cena nákupu plynu realizovaného na Vyvažovacej platforme za daný plynárenský deň

(ii) $(\text{index CEGHIX} + 0,5) \times (1 + \text{Malá úprava vyjadrená v \%})$.

Uplatňovaná cena v EUR/MWh pre stanovenie Poplatku za pozitívnu dennú odchýlku sa určí ako nižšia cena z týchto dvoch cien:

(i) najnižšia cena predaja plynu realizovaného na Vyvažovacej platforme za daný plynárenský deň

(ii) $(\text{index CEGHIX} + 0,5) \times (1 - \text{Malá úprava vyjadrená v \%})$

kde

Malá úprava je 7 %

Rozhodnutím ÚRSO zo dňa 31.10.2016 bola znížené percentuálne vyjadrenie malej úpravy vo výpočte poplatku za odchýlku z predchádzajúcich 10% na aktuálnych 7%.

Index CEGHIX je cenový index obchodného miesta CEGH Gas Exchange of Wiener Börse za daný plynárenský deň.

Prípustná odchýlka

Eustream neaplikuje Prípustnú odchýlku.

6. Navrhované opatrenia na nadchádzajúce obdobie

Vnútroštátny regulačný orgán schválil svojim rozhodnutím uplatňovanie navrhnutých Predbežných opatrení na obdobie päť rokov to znamená do 15.04.2019. Nakoľko sa však situácia na krátkodobom veľkoobchodnom trhu s plynom za obdobie od implementácie systému vyvažovania významne nezmenila, navrhuje Eustream predĺženie obdobia uplatňovania Predbežných opatrení o ďalšie obdobie piatich rokov.

Eustream pri navrhovanom predĺžení obdobia uplatňovania Predbežných opatrení o ďalšie obdobie piatich rokov vychádza z definície uvedenej v Článku 47 bod 3 Nariadenia, kde vnútroštátny regulačný orgán môže rozhodnúť o pokračovaní prevádzky Vyvažovacej platformy na ďalšie obdobie najviac piatich rokov.

Eustream uplatňuje len dve Predbežné opatrenia a tými sú:

- Prechodný poplatok za odchýlku;
- Vyvažovacia platforma;

Ostatné opatrenia uplatňované Eustreamom sú v súlade s požiadavkami a ustanoveniami Nariadenia.

Prechodný poplatok za odchýlku

Prechodný poplatok za odchýlku, ktorý uplatňuje Eustream v rámci Predbežných opatrení je počítaný na základe náhradných trhových cien, tak ako to stanovuje Nariadenie. Pri stanovovaní Prechodného poplatku sú v čo najväčšej miere uplatňované trhové princípy a preto sa využíva index CEGHIX, čo je vlastne trhový index v susednej vyvažovacej zóne Rakúsko (Market Area East). Vzhľadom na likviditu rakúskeho trhu a jeho geografickú blízkosť a rovnako aj jeho úlohu v rámci tranzitu plynu určujú význam tohto indexu pre tvorbu cien na Slovensku nielen v rámci vyvažovania ale aj iných činností a služieb.

Vzhľadom na absenciu obchodnej platformy na Slovensku je uplatňovanie indexu CEGHIX pre tvorbu Prechodného poplatku za odchýlku, tou najlepšou trhovou voľbou. Eustream preto vníma Prechodný poplatok za odchýlku v rámci Predbežných opatrení ako maximálne možné zosúladenie sa s požiadavkami Nariadenia pri absencii obchodnej platformy.

Vyvažovacia platforma

Vyvažovacia platforma bola vytvorená na účely vyvažovania prevádzkovateľom prepravnej siete, čiže Eustreamom. Eustream využíva Vyvažovacia platformu v prípadoch, keď Systémová odchýlka prekročí stanovenú hranicu 2 000 MWh. V takom prípade Eustream zverejní aukciu na predaj alebo nákup plynu na Vyvažovacej platforme, ktorej sa môžu zúčastniť všetci registrovaní užívatelia.

V prípade, že by na Slovensku existovala obchodná platforma, ktorá by spĺňala požiadavky podľa Článku 10 Nariadenia, Eustream by vykonával Vyvažovacie opatrenia na tejto platforme. V súčasnosti Eustream neviduje žiadne informácie o tom, že by sa v blízkej dobe mala vytvoriť na Slovensku obchodná platforma. Eustream intenzívne spolupracuje so zástupcami medzinárodnej burzy Pegas (Powernext), ktorí majú záujem do budúcna vytvoriť na Slovensku obchodnú platformu. Jednalo by sa o obchodnú platformu, ktorá by bola súčasťou burzy s plynom PEGAS, v ktorej sa obchodujú najväčšie trhy s plynom v Európe a aj napríklad rakúsky trh. Na tejto burze sa vytvárajú indexy, ako aj napríklad rakúsky CEGHIX, ktoré sú využívané za účelom výpočtu Denného poplatku za odchýlku v rámci systémov vyvažovania v jednotlivých krajinách.

Krajina	Názov burzy	Vlastník
AT Rakúsko	PEGAS	Deutsche Börse Group (nemecká burza)
BE, LUX Belgicko, Luxembursko	PEGAS	Deutsche Börse Group (nemecká burza)
CZ	PEGAS	Deutsche Börse Group

Česká republika		(nemecká burza)
	OTE	Česká republika
DE Nemecko	PEGAS	Deutsche Börse Group (nemecká burza)
DK Dánsko	Gaspoint Nordic	Deutsche Börse Group (nemecká burza)
ES Španielsko	MIBGAS	Viacero spoločností
FR Francúzsko	PEGAS	Deutsche Börse Group (nemecká burza)
HU Maďarsko	CEEGEX	MVM Group Štátna firma
IT Taliansko	MGAS	GME Štátna firmy
NL Holandsko	ICE Endex	Intercontinental Exchange Medzinárodná burza
PL Poľsko	Towarowa Gielda Energii S.A.	Gielda Papierów Wartościowych w Warszawie SA. poľská burza
RO Rumunsko	STEGN	Romanian Commodities Exchange Komoditná burza
UK Veľká Británia	ICE	Intercontinental Exchange Medzinárodná burza

Ako je vidno v predchádzajúcej tabuľke vo väčšine európskych krajín je burza s plynom vlastnená buď veľkou komoditnou burzou alebo burzou finančnou, ktoré majú potrebné know-how.

Hoci nie je úlohou prevádzkovateľa prepravnej siete vytvorenie obchodnej platformy, spoločnosť Eustream na vytvorení likvidného obchodného miesta pracuje. Je to však náročný proces, ku ktorému je potrebné know-how a taktiež je to finančne nákladná záležitosť, ak sa platforma tvorí ako samostatný produkt v danej krajine. Z uvedeného dôvodu sa snažíme vyvinúť riešenie, ktoré bude finančne najmenej náročné, aby neprinieslo dodatočné finančné

zaťaženie na užívateľov prepravnej siete. V prípade, že je obchodná platforma vytvorená veľkou komoditnou burzou, tak sú na užívateľov siete prenášané len platby súvisiace s prevádzkou burzy ako sú napríklad užívateľské a technické poplatky a taktiež variabilné (tzv. objemové) poplatky, pričom poplatky znášajú len tí účastníci, ktorí sa registrujú na burze.

Eustream spolupracuje s plynovou burzou PEGAS na rozvoji budúcej obchodnej platformy na Slovensku. Slovenská obchodná platforma by bola v tomto prípade vytvorená a prevádzkovaná spoločnosťou PEGAS. Eustream však nevie garantovať vytvorenie a dobu spustenia prevádzky obchodnej platformy a zároveň nevie predpokladať, kedy sa daná platforma stane likvidným obchodným miestom. Na základe doterajších rokovaní je však predpoklad, že obchodná platforma by na Slovensku mohla fungovať najneskôr v období 1-2 rokov.

Na základe neoficiálnych informácií z trhu môžeme predpokladať aj záujem prípadnej ďalšej komoditnej burzy o slovenský trh. V tom prípade sa zvyšuje šanca na vytvorenie slovenskej obchodnej platformy v časovo dostupnom horizonte.

7. Zhrnutie

V súčasnej situácii Eustream považuje za potrebné aj naďalej uplatňovať aplikované schválené predbežné opatrenia a to najmä pokračovanie prevádzky Vyvažovacej platformy. Nakoľko nie je na Slovensku dostupná obchodná platforma, ktorá by spĺňala požiadavky Nariadenia, tak považujeme za potrebné aj naďalej zachovať Vyvažovaciu platformu na účely realizácie vyvažovacích opatrení. Tým pádom je potrebné aj zachovanie výpočtu Prechodného poplatku za odchýlku.

Eustream bude aj naďalej spolupracovať s plynovou burzou PEGAS a taktiež aj s prípadnými ďalšími záujemcami, tak aby napomohol vytvoreniu obchodnej platformy na Slovensku.

V prípade, že takáto obchodná platforma na Slovensku vznikne, Eustream sa zaväzuje ukončiť Predbežné opatrenia a využívať novú obchodnú platformu na realizáciu vyvažovacích opatrení a tiež pri výpočte Denného poplatku za odchýlku.

Pokiaľ sa tak však stane, Eustream žiada o predĺženie Predbežných opatrení o ďalších 5 rokov.